

1. Hva vet vi om Jesus?

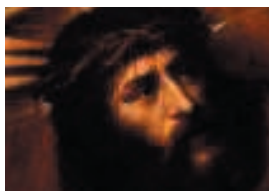
• Vi har mer og bedre informasjon om Jesus fra Nasaret enn om de fleste andre mennesker i hans samtid. De stammer fra muntlige og skriftlige kilder som beskriver hans liv og død. Blant de sistnevnte fremstår spesielt de såkalte fire *evangeliene*. Disse skildringene av Jesu liv ble bevart og overlevert innen det levende trossamfunnet som Jesus selv grunnla, nemlig innen Kirken.

► Dens mange millioner medlemmer har i løpet av historien uavbrutt helt til i dag ført videre det som Jesu første disipler mottok.

► Videre informasjon om Jesus kan man finne i de såkalte apokryfe evangeliene (dvs. de ”skjulte”, ikke anerkjent av Kirken) og i andre ikke-bibelske tekster. De tilfører dog ikke de fire anerkjente evangeliene noe substansielt.

• Frem til opplysningstiden var både troende og ikke-troende overbeviste om at det man kunne vite om Jesus sto i evangeliene. Fra 1800-tallet av satte imidlertid noen historikere spørsmålsteget ved evangeliene objektivitet, ettersom de var skrevet utfra troen på Jesus. For disse lærde var evangeliene beretninger mindre troverdige, fordi de etter deres syn ikke inneholdt det Jesus hadde sagt og gjort, men det som Jesu disipler trodde noen år etter hans død. Derfor ble det satt spørsmålsteget ved evangeliene troverdighet til omtrent midt på 1900-tallet med påstanden: ”Om Jesus kan vi nesten ikke vite noen ting” (Bultmann).

Vi har mer og bedre informasjon om Jesus fra Nasaret enn om de fleste andre mennesker i hans samtid.

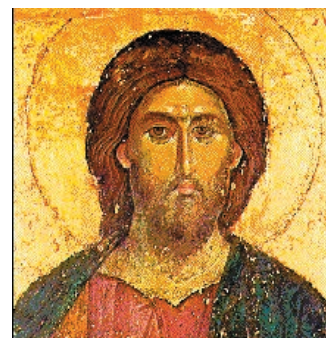

• Men siden den gang har kunnskapen om de gamle kildene vokst: arkeologi og historievitenskap har utviklet seg videre. En kjent spesialist på den jødiske verden i det første kristne århundret (Sanders), som ikke kan mistenkes for å være ”konservativ”, påstår i dag: ”Vi kan vite mye om Jesus.” Ifølge denne vitenskapsmannen finnes det, sett fra en historikers perspektiv, ”åtte fakta, som det ikke kan settes spørsmålsteget ved”, når det gjelder Jesu liv og kristendommens begynnelse:

- 1 Jesus ble døpt av Johannes Døperen.
- 2 Han var galileer, som forkynte og helbredet mennesker.
- 3 Han samlet disipler rundt seg og uttalte at de var tolv i tallet.
- 4 Han begrenset sin virksomhet til Israel.
- 5 Han var involvert i en diskusjon om templets rolle i Jerusalem.

- 6 Han ble korsfestet utenfor Jerusalem av de romerske makthaverne.
- 7 Etter Jesu død dannet disiplene senere en identifiserbar bevegelse.
- 8 I det minste noen jøder fra forskjellige grupperinger forfulgte denne nye bevegelsen. (Paulus bekjente selv i Bibelen at han i begynnelsen hadde forfulgt de kristne: Gal. 1,13 og 22, Fil 3,6) og tydeligvis varte denne forfølgelsen minst til mot slutten av apostelen Paulus virksomhet (jf 2 Kor 11,24; Gal 5,11 og 6,12; Matt 23,34 og 10,17).

På basis av disse sikre fakta som historikerne er enige om, kan resten av innholdet i evangeliene bestemmes, utfra graden av sammenheng og sannsynlighet.

• På basis av disse sikre fakta som historikerne er enige om, kan resten av innholdet i evangeliene bestemmes, utfra graden av sammenheng og sannsynlighet. Anvendelsen av historisitetetskriterier på disse fakta viser at det som fortelles i evangeliene tilsvarer det som faktisk hendte.

► Uavhengig av dette er det som fortelles om Jesus også troverdig, fordi vitnene er troverdige, og fordi de vitnesbyrd de har etterlatt seg kjennetegnes ved en selvkritisk trofasthet.

► Når det gjelder den inntil da ikke nedskrevne tradisjonen ved siden av evangeliene, er visselig mye av det den inneholder bare delvis bevisbart med strengt historiske metoder.

► Men følgen av det er likevel ikke at de historisk-kritiske ubekreftede utsagnene er usanne, det er bare slik at vi bare kan si hvor sannsynlige eller usannsynlige de er. Med dette menes ikke at de usannsynlige er usanne eller falske, det finnes egentlig svært usannsynlige hendelser som likevel har funnet sted.

► Man kan med sikkerhet slå fast at evangeliene beretninger er fornuftige og står i samsvar med de fakta som kan bevises. Deres troverdighet vitner Kirkens tradisjon om. I Kirkens skjød oppstod evangeliene, og den forteller oss hvordan de skal tolkes.